

Kapitel 1

MANDEN, HVIS LIV meget snart skulle blive fyldt med død og vold, tyveknægte og banditter, stod og dagdrømte i receptionen på et af Sveriges allerbedrøveligste hoteller.

Hestehandler Henrik Bergmans eneste barnebarn skød som altid skylden for sin manglende succes i livet på farfaren. Den gamle havde været det sydlige Sveriges førende på sit felt, solgte aldrig under syv tusind dyr om året, alle førsteklasses.

Men fra og med 1955 begyndte de svigefulde bønder at skifte farfars arbejds- og rideheste ud med traktorer i et tempo, der overgik farfars forstand. Syv tusind handler blev til syv hundred, som blev til halvfjerds, som blev til syv. På fem år forsvandt familieformuens mange millioner i en røgsky af diesel. Den endnu ikke fødte sønnesøns far forsøgte i 1960 at redde, hvad reddes kunne, ved at tage rundt til egnens bønder og præke mekaniseringens forbandelse. Der gik jo så mange rygter. Såsom at man fik kræft af dieselolie, hvis man fik den på sig, og det gjorde man jo.

Men farmand tilføjede for egen regning, at undersøgelser havde vist, at diesel kunne gøre mænd sterile, og det skulle han ikke have gjort. For det første var det ikke sandt, og for det andet lød det som sød musik i ørerne på forsørgelsestyngede, men stadig liderlige landmænd med tre til otte unger hver. Kondomer var det pinligt at prøve at skaffe til huse, til forskel fra en Massey Ferguson eller John Deere.

Farfaren døde ludfattig, ovenikøbet sparket ihjel af sin sidste hest. Hans bedrøvede og hesteløse søn sadlede om, tog et kursus af en slags og blev efterfølgende ansat i Facit A/S, et af verdens førende firmaer inden for fremstilling af skrive- og regnemaskiner.

På den måde lykkedes det ham at blive overhalet og tromlet ned af fremtiden ikke kun én, men to gange i sin levetid, idet der pludselig kom elektroniske regnemaskiner på markedet. Som en direkte hån mod Facits murstensprodukter kunne den japanske udgave desuden ligge i inderlommen af en jakke.

Facitkoncernens maskiner skrumpede ikke (i hvert fald ikke hurtigt nok), men det gjorde koncernen selv for til sidst at svinde ind til det rene ingenting.

Hestehandlerens søn blev fyret. For at fortrænge, at han var blevet dobbelt snydt af tilværelsen, slog han sig på flasken. Arbejdsløs, bitter, altid uvasket og aldrig ædru mistede han straks enhver tiltrækning for sin tyve år yngre kone, som først holdt ud en tid og derpå en tid mere.

Men til sidst tænkte den tålmodige unge kvinde, at den fejltagelse at gifte sig med den forkerte kunne gøres ugjort.

“Jeg vil skilles,” sagde hun en formiddag til ægtemanden, da han gik rundt i parrets lejlighed i sine hvide underbukser med bremsespor og ledte efter et eller andet.

“Har du set min cognac?” sagde manden.

“Nej, men jeg vil skilles.”

“Jeg stillede den på køkkenbordet i aftes. Du må have flyttet den.”

“Det kan godt være, jeg satte den ind i barskabet, da jeg ryddede op i køkkenet, det kan jeg ikke lige huske. Men jeg forsøger at sige til dig, at jeg vil skilles.”

“I barskabet? Nå ja, jeg skulle selvfølgelig have kikket dér. Hvor dumt. Du flytter altså? Så tager du vel ham bukseskideren med dig?”

Ja, hun tog den lille med sig. En lysblond dreng med venlige blå øjne. Ham der langt senere skulle blive receptionist.

Moren havde i sin tid satset på en karriere som sproglærer, men det traf sig så uheldigt, at babyen kom til verden, et kvarter før hun skulle op til den afsluttende eksamen. Nu tog hun til Stockholm med samt den lille og sine pakkenelliker og underskrev skilsmissepapirerne. Derefter tog hun sit pigenavn, Persson,

tilbage uden at betænke konsekvenserne for sin dreng, der allerede havde fået fornavnet Per (ikke fordi man ikke kan hedde Per Persson eller for den sags skyld Jonas Jonasson, men det kan godt virke lidt ensformigt).

I hovedstaden ventede der arbejde som parkeringsvagt. Dér gik Per Perssons mor gade op og gade ned, nærmest daglig overfuset af ulovligt parkerende mænd, især den slags, der havde råd til at betale de bøder, de lige havde fået. Glemte og borte var drømmen om at blive lærer og udbrede viden om, hvilke tyske præpositioner der styrer henholdsvis akkusativ og dativ til elever, der var bedøvende ligeglade med det.

Men da moren havde henslæbt en halv evighed i det arbejde, der bare skulle have været midlertidigt, skete der det, at en af alle de overfusende mænd, der havde parkeret ulovligt, gik i stå midt i udskældningen, fordi han fik øje på kvinden bag p-vagtuniformen. Da det ene havde ført til det andet, sad de og spiste middag sammen på en fin restaurant, hvor parkeringsbøden meget passende blev revet midt over i god tid inden kaffen med *avec*. Da det andet havde ført til det tredje, havde parkeringssynderen friet til Per Perssons mor.

Frieren var tilfældigvis en islandsk bankmand, som stod over for at flytte hjem til Reykjavik. Han lovede sin tilkommende guld og grønne skove, hvis hun tog med. Han inviterede også sønnen med, om end med islandsk rimfrost på stemmen, men tiden var løbet så stærkt, at den lille, lysblonde dreng havde nået at blive myndig og kunne bestemme over sig selv. Han satsede på en lysere fremtid i Sverige, og eftersom ingen kan sammenligne det, der efterfølgende skete, med det, der i stedet kunne være sket, lader det sig umuligt gøre op, hvorvidt sønnen fik ret i den kalkule eller ej.

Per Persson havde allerede som sekstenårig skaffet sig et arbejde ved siden af gymnasiet, som han ikke brugte alt for meget krudt på. Over for moren gik han aldrig i detaljer med, hvad arbejdet bestod i. Og det havde sine grunde.

“Hvor skal du nu hen, min dreng?” kunne moren spørge.

“På arbejde, mor.”

“Så sent?”

“Ja, vi kører nærmest 24/7.”

“Men hvad er det nu, du siger, du laver?”

“Det har jeg jo fortalt dig tusind gange. Jeg er assistent i ... forlystelsesbranchen. Møder mellem mennesker og sådan.”

“Hvad slags assistent? Og hvad hedder ...”

“Jeg bliver nødt til at smutte nu, mor. Vi tager den en anden gang.”

Per Persson snoede sig endnu en gang udenom. Det siger sig selv, at han ikke var meget for at fortælle detaljer, såsom at arbejdsgiveren arrangerede og solgte uforpligtende elskovsmøder i et stort, nedslidt, gult træhus i Huddinge syd for Stockholm. Eller at etablissementet kaldte sig Club Amore. Eller at drengens arbejde bestod i at sørge for logistikken samt agere ledsager og kontrolør. Det gjaldt om, at hver enkelt gæst fandt frem til det rigtige værelse med den rigtige form for elskov i det rigtige antal minutter. Drengen lagde tidsskemaet, holdt øje med klokken, lyttede ved dørene (og lod fantasien løbe). Hvis det lød, som om noget var ved at køre af sporet, slog han alarm.

Kort før moren emigrerede og den lysblonde afsluttede sine studier også i gymnasial forstand, valgte hans arbejdsgiver at skifte branche. Club Amore blev til Hotel Søpynten. Det lå ikke ved nogen sø, altså heller ikke på nogen pynt. Men som hotel-ejeren sagde:

“Noget skal lortet jo hedde.”

Fjorten værelser. To hundred og femogtyve kroner pr. nat. Toilet og bad på gangen. Sengelinned og håndklæder skiftet en gang om ugen, dog kun hvis det brugte så brugt nok ud. At skifte virksomhed fra kærlighedsrede til tredjeklasses hotel var ikke noget, ejeren gjorde med sin gode vilje. Han havde tjent betydelig mere, dengang gæsterne havde selskab i sengen. Og når der var et hul i en af pigernes tidsskema, havde han selv kunnet krybe en lille tur under dynen med hende.

Det eneste plus ved Hotel Søpynten var, at det ikke var lige så ulovligt. Den forhenværende sexklubejer havde været inde og sidde i otte måneder, og det syntes han var mere end nok.

Per Persson, der havde udvist logistisk talent, fik tilbudt jobbet som receptionist, og det var vel ikke det værste (om end lønnen var det). Arbejdet bestod i at tjekke folk ind og ud, sørge for at gæsterne betalte, holde styr på reservationer og afbestillinger. Han måtte også gerne sprede lidt hygge, så længe det ikke indvirkede negativt på omsætningen.

Det var en ny virksomhed under et nyt navn, og Per Perssons opgave var både en anden og en mere ansvarsfuld end før. Det gav ham anledning til at opsøge chefen og i al ydmyghed foreslå, at lønnen blev justeret.

“Opad eller nedad?” ville chefen vide.

Per Persson svarede, at han var mest stemt for opad. Samtalen havde ikke taget den ønskede drejning. Nu stod han der og håbede, at han i det mindste fik lov til at beholde, hvad han allerede havde.

Og sådan blev det. Chefen var dog generøs nok til at komme med et forslag:

“Flyt da for fanden ind i baglokalet til receptionen, så slipper du for huslejen for den lejlighed, du overtog efter din mor.”

Tja. Per Persson måtte give chefen ret i, at det da også var en måde at spare nogle penge på. Desuden blev lønnen udbetalt sort, så han kunne jo forsøge sig med både kontanthjælp og arbejdsløshedsunderstøttelse ved siden af.

Sådan gik det til, at den unge receptionist blev et med sit arbejde. Han boede og levede i sin reception; der gik et år, der gik to, der gik fem, og det gik stort set ikke knægten bedre, end det var gået hans far og farfar før ham. Og det gav han sin afdøde farfar skylden for. Stodderen havde været god for mange millioner. Nu stod hans eget kød og blod i tredje generation i en reception og tog imod ildelugtende gæster, der lød navne som Morder-Anders og andre uhyrligheder.

Netop Morder-Anders var faktisk en af Hotel Søpyntens langtidslogerende. Han hed egentlig Johan Andersson og havde siddet inde hele sit voksne liv. Han havde aldrig haft det nemt med ord og formuleringer, men fandt tidligt i livet ud af, at man kunne få ret alligevel ved at smække den, der sagde en imod eller så ud til at overveje det, en på skrinet. Og om nødvendigt en til.

Den type samtaler førte efterhånden til, at den unge Johan kom i dårligt selskab. De nye bekendtskaber fik ham til at blande sin allerede ret voldsomme argumentationsteknik med sprut og piller, og så var løbet sådan set kørt. Alkoholen og tabletterne gav ham tolv år allerede som tyveårig, da han ikke kunne forklare, hvordan hans egen økse var endt i ryggen på egnens dengang førende distributør af amfetamin.

Efter otte år kom Morder-Anders ud igen og fejrede løsladelsen så eftertrykkeligt, at han dårligt nåede at blive ædru, inden han havde lagt fjorten nye år oven i de gamle otte. Denne gang var der et haglgevær involveret. På tæt hold. Lige i synet på ham, der havde afløst ham med øksen i ryggen. Et ekstremt ubehageligt syn for dem, der blev tilkaldt for at rydde op.

I retten hævdede Morder-Anders, at det ikke havde været meningen. Det troede han i hvert fald ikke. Han huskede ikke så meget af selve hændelsesforløbet. Det var omtrent det samme næste gang, hvor han skar halsen over på en tredje iværksætter i pillebranchen, fordi vedkommende beskyldte ham for at være i dårligt humør. Manden med den straks efter overskårne hals havde faktisk ret, men det fik han ingen gavn af.

Nu var Morder-Anders tilbage i friheden, seksoghalvtreds år gammel. Til forskel fra de tidligere gange ikke på midlertidig visit, men permanent – det var i hvert fald tanken. Det gjaldt bare om at holde sig fra sprutten. Og pillerne. Og alt og alle, der havde noget med hård sprut og piller at gøre.

Øl var ikke så farligt, det blev han mest i godt humør af. Eller halvgodt. Eller i det mindste ikke splittet osset.

Han havde opsøgt Hotel Søpynten i den tro, at stedet stadig

tilbød oplevelser af den art, man kan være i underskud med, når man har siddet i spjældet et årti eller tre. Da han var kommet sig af skuffelsen over, at det ikke var tilfældet, besluttede han at indlogere sig i stedet for. Han skulle jo have et sted at bo, og godt to hundred pr. nat var ikke noget at skændes om, især ikke i betragtning af hvad skænderier havde haft det med at føre til.

Allerede inden Morder-Anders første gang fik udleveret nøglen til værelset, havde han nået at fortælle sin livshistorie til den unge receptionist, der tilfældigvis krydsede hans vej. Beretningen omfattede også hans barndom, selvom morderen ikke fandt den relevant i forhold til sin senere skæbne. Den havde i alt væsentligt formet sig sådan, at faren drak sig fuld efter fyraften for at holde det ud, og at moren gav sig til at gøre det samme for at holde faren ud. Resultatet blev, at faren ikke kunne holde moren ud og lod det komme til udtryk ved at tæve hende med jævne mellemrum, som regel mens sønnen kikkede på.

Efter endt beretning turde receptionisten ikke andet end at give hånd, byde Morder-Anders velkommen og præsentere sig selv:

“Per Persson.”

“Johan Andersson,” sagde morderen og lovede, at han fremover ville bestræbe sig på at myrde så lidt som muligt.

Derefter spurgte han receptionisten, om han kunne tænkes at give en pils. Efter sytten år uden kunne man godt være lidt tør i halsen.

Per Persson havde ingen planer om at indlede sit forhold til Morder-Anders med at nægte ham en øl. Men da han skænkede op, spurgte han, om hr. Andersson måske ville være så venlig at holde sig fra pillerne og den hårde sprut.

“Jo, det er nok bedst,” sagde Johan Andersson. “Men hør, du, kald mig Morder-Anders. Det gør alle andre.”

Kapitel 2

MAN MÅTTE GLÆDE sig over de små lyspunkter. Såsom at månederne gik, uden at Morder-Anders myrdede hverken receptionisten eller nogen anden i hotellets umiddelbare nærhed. Og at chefen gav Per Persson lov til at lukke receptionen og holde et par timer fri om søndagen. Hvis vejret så – modsat det meste andet – tilsmilede receptionisten, benyttede han lejligheden til at forlade hotellet. Ikke for at slå til søren, det rakte pengene aldrig til. Men at sidde lige så stille på en parkbænk og tænke over tingene var trods alt stadig gratis.

Og der sad han, med fire medbragte franskbrødsadder med skinke og en flaske hindbærsaft, da nogen helt uventet henvendte sig til ham:

“Hvordan står det til, min søn?”

Foran ham stod en kvinde, ikke stort ældre end ham selv. Hun så både snavset og medtaget ud, og en hvid præstekrave lyste rundt om hendes hals, om end med en sodet plet.

Per Persson var aldrig gået op i det religiøse, men en præst var immervæk en præst, og han tænkte, at hun fortjente lige så meget respekt som de mordere, narkomaner og almindelige udskud, han omgikkes på arbejdet. Måske tilmed mere.

“Pænt af dig at spørge,” sagde han. “Men det har vist været bedre. Eller også har det ikke, når jeg tænker efter. Mit liv er en halvtrist affære, kan man sige.”

Det var fandens, så personlig han lige gik hen og blev, tænkte han. Hellere få sat en stopper for det.

“Men jeg skal ikke bebyrde pastoren med, hvordan jeg har det med helbredet og humøret. Når bare jeg får noget i skrutten,

plejer det meste at ordne sig,” sagde han og markerede, at samtalen var slut, ved at samle al sin opmærksomhed om at få låget af madkassen.

Præsten ænsede imidlertid ikke dette signal. I stedet for sagde hun, at hun skam ikke ville finde det spor byrdefuldt at stå til tjeneste i stort eller småt, hvis det kunne gøre hans tilværelse mere tålelig. En personlig forbøn var vel det mindste, eller hvad?

Forbøn? Per Persson spurgte sig selv, hvad den snavsede præst mente, det skulle gøre godt for. Troede hun, at det ville give sig til at regne med penge fra himlen? Eller med brød og kartofler? Men ikke for det, han brød sig ikke om at afvise nogen, der kun ville ham det godt.

“Tak, pastor. Hvis du mener, at en bøn til det himmelske kan gøre mit liv lettere at leve, så skal jeg ikke være den, der stiller mig på bagbenene.”

Præsten smilede og satte sig til rette på parkbænken ved siden af den søndagsfri receptionist. Og så tog hun fat på arbejdet:

“Gud, se dette dit barn ... nå ja, forresten, hvad hedder du?”

“Jeg hedder Per,” sagde Per Persson og spekulerede på, hvad Gud skulle med den oplysning.

“Gud, se dit barn Per ... se, hvor han lider ...”

“Åh, ligefrem *lider* gør jeg vel ikke.”

Præsten tabte tråden og sagde, at hun nok hellere måtte starte forfra, og at bønnen virkede bedst, hvis hun ikke blev afbrudt alt for tit.

Per Persson bad om undskyldning og lovede at lade hende bede forbønnen færdig i fred og ro.

“Tak,” sagde præsten og gjorde et nyt forsøg. “Gud, se dit barn, se, hvordan han føler, at tilværelsen kunne være bedre, selvom han ikke ligefrem lider. Herre, giv ham tryghed, lær ham at elske verden, og verden vil elske ham. Oh, Jesus, bær dit kors ved hans side, komme dit rige og så videre.”

Og så videre? tænkte Per Persson, men vovede ikke at sige noget.

“Gud velsigne dig, min søn, med styrke og kraft og ... styrke. I Faderens, Sønnens og Helligåndens navn, amen.”

Per Persson vidste ikke, hvordan en personlig forbøn skulle lyde, men det, han lige havde hørt, lød som noget japperi. Og han skulle faktisk lige til at sige det, da præsten kom ham i forkøbet:

“Tyve kroner, tak.”

Tyve kroner? For det dér?

“Tager du penge for sådan en forbøn?”

Præsten nikkede. Forbønner var ikke noget, man bare lirede af, de krævede koncentration og inderlighed, de kostede kræfter – og selv en præst skulle jo leve på jorden, så længe det var her og ikke i himlen, hun havde hjemme.

Per Persson sagde, at det, han lige havde hørt, hverken havde virket inderligt eller koncentreret, og at han langt fra var sikker på, at det var himlen og ikke et helt andet sted, der ventede præsten, når den tid kom.

“Så en tier, da?” forsøgte præsten.

Stod hun der og satte prisen ned fra lidt til næsten ingenting? Per Persson betragtede hende mere indgående og så noget ... andet? Noget ... miserabelt?

Og så blev han enig med sig selv om, at hun snarere var en lidelsesfælle end en bedrager.

“Vil du have en skinkemad?” sagde han.

Præsten lyste op.

“Åh, tak, det ville være dejligt! Herren velsigne dig!”

Per Persson sagde, at ud fra et historisk perspektiv tydede alting på, at Herren havde andet at tage sig til end at velsigne lige akkurat ham. Og at den bøn, han deroppe lige havde fået serveret, næppe ville ændre noget ved det. Præsten så ud, som om hun ville tage til genmæle, men receptionisten skyndte sig at række hende madkassen.

“Værsgo,” sagde han. “Brug nu hellere munden til at spise med.”

“‘De ydmyge vejleder Herren i retfærdighed, han lærer ydmyge sin vej.’ Salmernes Bog 25,” sagde præsten med munden fuld af skinkemad.

“Til at spise med, sagde jeg,” sagde Per Persson.

Hun var rent faktisk præst. Mens hun gumlede alle receptionistens fire skinkemadder i sig, fortalte hun, at hun havde været sognehyrde lige indtil sidste søndag, hvor menighedsrådsformanden havde afbrudt hende midt i prædikenen og bedt hende stige ned fra prædikestolen, pakke sine ting og forføje sig bort.

Det var dog for galt, syntes Per Persson. Var der ikke noget, der hed sikkerhed i ansættelsen inden for det himmelske?

Jo, det var der selvfølgelig, men menighedsrådsformanden mente, at han havde sine gode grunde. Og hele menigheden holdt tilsyneladende med ham, deriblandt for øvrigt også præsten selv. Mindst to af sognebørnene havde desuden kastet deres salmebøger efter hende, da hun gik.

“Som du vel forstår, gode herre, er der også en længere version. Vil du høre den? Mit liv har ikke været nogen dans på roser, at du ved det.”

Ja, det var spørgsmålet: Ville han høre, hvad andet end roser præsten havde danset på i sit liv, eller havde han nok i den jammer og elendighed, han selv slæbte rundt på?

“Jeg er ikke sikker på, at min tilværelse bliver lysere af, at jeg hører om andre, hvis liv er lige så mørkt som mit eget,” sagde han. “Men selve kernen i din historie kan du da godt fortælle, bare det ikke bliver for omstændeligt.”

Selve kernen? Jo, det var, at hun nu havde flakket rundt i syv dage, fra søndag til søndag. Sovet i kælderrum og Gud ved hvor, spist hvad hun var faldet over ...

“Såsom fire skinkemadder af fire mulige,” sagde Per Persson. “Vil du have det sidste af min hindbærsaft til at skylle hele min madpakke ned med?”

Det takkede præsten ikke nej til. Og da hun havde slukket tørsten, sagde hun:

“Det korte af det lange er, at jeg ikke tror på Gud. Og endnu mindre på Jesus. Det var far, der tvang mig til at gå i hans fodspor – altså fars, ikke Jesus’ – da han til al ulykke aldrig fik en søn, kun

en datter. Men far blev vel presset til det af *sin* far. Eller også var de begge to udsendt af djævelen, det er svært at sige. Præsteriet er i hvert fald gået i arv.”

Det der med at være et offer i skyggen af en far eller farfar fik straks Per Persson til at føle en vis samhørighed, og han sagde, at hvis bare børnene slap for at slæbe rundt på alt det lort, de tidligere generationer havde samlet sammen til dem, havde det måske været lettere at få styr på tilværelsen.

Præsten undlod at påpege nødvendigheden af tidligere generationer for deres egen eksistens. I stedet spurgte hun, hvad der havde ført ham den lange vej til ... ja, til den her parkbænk?

Den her parkbænk, ja. Og en deprimerende hotelreception, hvor han både boede og arbejdede. Og gav øl til Morder-Anders. “Morder-Anders?” sagde præsten.

“Ja,” sagde receptionisten. “Han bor på værelse syv.”

Per Persson tænkte, at han vel godt kunne ofre et par minutter på præsten, når hun nu spurgte. Så han fortalte om farfar, der havde sat sine millioner over styr. Om far, der bare havde givet op. Om mor, der scorede en islandsk bankmand og forlod landet. Om hvordan han selv var havnet på et bordel som sekstenårig. Og hvordan han nu arbejdede som receptionist på det hotel, bordellet var blevet omdannet til.

“Og når jeg så endelig har fri i tyve minutter og sætter mig på en parkbænk i sikker afstand fra alle de røvere og banditter, jeg har at gøre med på jobbet, så dukker der en præst op, som ikke tror på Gud, og som først prøver at narre mine sidste penge fra mig og derpå spiser min mad. Værsgo, der har du mit liv, medmindre det gamle bordel takket være din forbøn er blevet forvandlet til Grand Hôtel, når jeg kommer tilbage.”

Den snavsede præst med brødkrummer om munden så flov ud. Hun sagde, at det næppe var sandsynligt, at forbønnen havde givet så hurtigt resultat, især da den havde været noget japperi, og modtageren ikke eksisterede. Hun fortrød nu, at hun havde krævet sig betalt for sjusket arbejde, ikke mindst i betragtning af

hvor gavmild receptionisten havde været med sine skinkemadder.

“Men fortæl lidt mere om det der hotel,” sagde hun. “Du skulle vel aldrig have et værelse ledigt til ... vennepris, gode herre?”

“Vennepris?” sagde Per Persson. “Præcis hvornår er du og jeg blevet venner, præst?”

“Åh hva’,” sagde præsten. “Det kan da nås endnu.”